



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

De Primo. De Consensv Contrahentium matrimonium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

CONSENSV.
DE CAUSA FORMALI
coniugij.

*Ad causam formalem Coniugij, haec qua-
estur pertinent, quae ordine consideranda sunt.*

1. Consensus contrahentium & parentum.
2. Desponsatio honesta.
3. Copulatio publica.
4. Cohabitatio coniugalis, ubi & proprie-
tates reliqua coniugij, annotanda
erunt.

*Observandum & hoc est, quaedam ad sub-
stantiam Coniugij pertinere, quaedam vero ad
honestatem, quae cum publicè est recepta, vim
maximam habet, ac Necessitatem quandam
adfert.*

DE PRIMO.

DE CONSENSV CONTRA-
hentium matrimonium.

*Consensum eorum, qui Coniugium initu-
erunt, esse necessarium, extra controversiam
apud omnes sanos est, sed tamen rationes aliquas
assignabimus, plenioris certitudinis gratia.*

i. Quia

DE CONIUG.

1. Quia coniugium, est voluntaria copulatio maris & femine.

2. Quia Coniuges sese inuicem amare debent. Ergo consensum accedere necesse est.

3. Quia officia mutua sibi debent prestare, non tantum in prosperis, verum etiam in aduersis rebus. Ergo consensum adesse oportet.

4. Quia indiuiduam vitam consuetudinem continet, quae sine consensu observari non potest.

5. Quia coactio non gignit, sed impedit amorem Coniugalem, & plurimis peccatis ac damnis occasionem praebet.

6. Quia ratio hoc dicit, & ab omnibus sanis hominibus iudicatur, consensum esse de substantia Coniugij. Inde haec regula velus principium in Iure civili extat: Coniugia mutuo consensu fiunt.

Consensus autem contrahentium Matrimonium, est voluntatis recte indicantis, assensus ex utraque parte, de vita coniugali legitime in eunda, eaque fideliter & constanter per omnem vitam obseruanda.

Est autem consensus duplex, Liber nimirum

CONSENSV.

non aut coactus. Liber quoque suas habet restri-
ctiones, ut paulo post dicendum erit. Item, A-
lius est consensus expressus, alius tacitus. Item,
alius nudus, alius roboratus arris, vel iura-
mentis, vel cognitione carnali. Item, Condicio-
nalis & planus, seu purus, & simplex absq; con-
ditionibus.

Quinam autem consentire valeant, non
tantum leges civiles, sed etiam consideratio na-
turarum doceat. Non enim omnium ingenia,
equaliter maturescunt ad iudicandum. Necessè
est enim, consensum iudicio quodam fieri, ne
quis consentiat in rem sibi nocentem. Appetunt
per se talem rem, qua ipsi sit exitiosa, ubi
non tam approbandus, quam reiiciendus ipso-
rum est consensus.

Iura autem civilia, mari annum deci-
mum quartum, puella duodecimum designant.
Sed honestas probata apud quamlibet gentem,
pellanda & observanda est.

Nunc QVALEM deceat esse consensum,
discutendum est. Sit ergo consensus ad matri-
monium.

LIBER, voluntarius, spontaneus. Nam
difficilem prouinciam subeunt viriq; futura
Contra-

DE CONIUG.

Coniuges, Ideoq; decet eos vltroque consensu, huic quasi communi iugo colla inserere.

Ceterum LIBER ille consensus, requirit cognitionem personae, & status eius. Deinde & iudicium, quo se alteri in Coniugem quasi mancipat. Nam ex conspectu & colloquio, quod dicitur, nascitur amor. Etsi autem etiam inter absentes, literis aut internuncijs contrahitur, tamen tutissimum semper est, sese mutuo videre, alloqui, & alterum alterius voluntatem coram explorare. Deinde Coniugium contrahere, est quidem suam aliquam libertatem vendere (qua quis bona cum conscientia posset vivere celebs, si donum continentia haberet) sed simul est in honestam, & sanctam, & vtilem seruitutem sese iradere, vbi alter alteri corpore & mente suauiter seruit, mutuag; officia sibi inuicem duo homines summa amicitia iuncti, praestant. Imò spiritualiter etiam liberiores in Coniugio sunt, quam qui Coniugium contra naturam vitant, quia coniuges ab incendijs libidinum, & tentationibus Diaboli liberantur.

Non DECEPTIONE fasciatus, seu non ERRANS. Nam deceptus, vel errans, non praebet liberum assensum. Est autem contra pietatem & honestatem, decipere mendacis personam

CONSENSV.

sciam incautam, ut suum ad alterius Coniugium, assensum praebeat. Ac debebant Magistratus, in eiusmodi sceleratos deceptores, publicam poenam, legem statuere. Quid enim indignius est, quam eiusmodi fallacis, parentibus liberos quasi furto aut rapto quodam, subtrahere? Quid flagitiosius, quam imperitos in iugum illud diurnum, fraude inducere, in quo postea per omnem vitam, causam tum meroris, tum plurimorum malorum habeant.

Non COACTVS. Opponitur enim libero, ac debet hic liberum arbitrium, veluti in re politica, & iudicio hominum naturali aliquo modo subiecta, habere locum. Coactus autem assensus est, quando parentes aut tutores, minis aut verberibus cogunt ad eiusmodi personam ducendam, à qua animus abhorret, aut aliqui causa sunt, cur liberi assensum praebere recusent. Item quando aliquis, per vim extorquet assensum de Coniugio futuro.

LEGITIMVS, hoc est, consentiens cum lege diuina & humana. Nam illegitimus est consensus, si consanguinei aut affines in gradibus interdictis, velint de matrimonio tractare aut consentire.

CERTVS & indubius. Solet autem consensus

¶

¶

DE CONIUG.

sensus diuidi in expressum, & tacitum. Sed accurate videndum est, an tacitus ille consensus, sit certus & indubius. Non enim regula vniuersalis est, Qui tacet, consentire videtur. Potest enim interdum puella pauca, minis territa tacere, cum tamen nequaquam assentatur, itaque valde periculosum est, ex tacito consensu pronuntiare.

CONSTANS vsq; ad desponsationem, & in desponsatione. Nam ante legitimam & honestam desponsationem, persona libertatem aliquam habent, propter graues causas mutandi sententiam. Sed postquam honesta desponsatio peracta & confirmata est, non est eadem ratio.

MVTVVS. Nam vnius tantum personae consensus, non constituit Matrimonium, sed vtriusq;.

Consensum porro contrahentium, ideo necesse est liquidum, certum, ac planum esse, primum propter illas duas personas contrahentes, ut altera de alterius voluntate, quam clarissime sit persuasa. Deinde propter testes, & propter honestatem publicam. Tertio propter vinculum concordiae, in omni vita coniugali tenendum.

DE

CONSENSV.
DE CONDITIONALI
CONSENSV.

Hactenus de plano & pleno consensu contrahentium, quodam diximus, nunc etiam de Conditionali consensu, precedente desponsationem publicam, aliquid subiiciendum videtur.

Conditio autem vel iusta est, vel iniusta. Iusta vocatur, qua honesta & possibilis est, & ad substantialia Matrimonij, aliqua ratione pertinet.

In iniusta vero conditio dicitur, qua inhonesta, vel impossibilis est, nec pertinet ad Coniugij substantiam.

REGVLA.

Videndum in conditionibus, quae iustae, quae iniustae sint? Item, in quibus aliqua iustitia adhibenda?

Iustae conditiones sunt, si alteruter contrahentium, excipiat parentum aut cognatorum assensum. Item, si honeste sit natus, ac possit in societate honesta artificum tolerari (Ampt vnd gilde besizzen.) Item, si ex pectet una pars, donec altera adolescat, & similes.

G 2 REGV.

DE CONIVG.
REGVLA.

Conditionalis assensus est imperfectus, ante conditionis impletionem, eamq; ob causam mutabilis, iuxta Dialecticam & veram regulam. Positio conditionalis, nihil ponit.

Iniuste conditiones sunt, pugnantes cum verbo Dei, aut honestate, aut quae sunt mera ludificationes, ut, si altera pars interficiat parentes, aut si furetur patri thesaurum, aut si velit prius secum in scortatione vivere, aut si caelum digito attingat, vel aquam toto mari exhauriat, &c.

REGVLA.

Iniuste conditiones non valent, nec requirunt impletionem.

DE CONSENSV RO-
borato.

Interdum consensui inter se contrahentium, additur quasi robur quoddam, unde roboratum appellare libuit, ut quando ante desponsationem legitimam, (Nam intra hosce terminos nunc incedimus) sibi inuicem, vel una tantum pars alteri donat aliquid, in confirmationem pro-

CONSENSU.

promissionis, vel additur iuramentum, (Attendum tamen est, ut roboratio illa non fiat contra leges) vel accedit cognitio carnalis.

REGVLA.

In roborato consensu, personarum & totius contractus circumstantia rite sunt estimanda.

ALIA.

Ante desponsationem solennem, cuius loco desponsationem, consensus contrahentium, licet roboratus sit, nondum pro confirmato aut consummato penitus matrimonio habetur iam quidem, in Ecclesia Christi ab Antichristi repurgata, nisi firmiter cognitio carnalis addita esset, ac promissio coniugij euidenter & sufficienter probari posset, qua quidem accurate cognosci & perpendi oportet.

CONTRARIA.

Priusquam de parentum consensu verba faciamus, pauca, qua cum superioribus pugnant, recensebimus, ut sunt consensus:

NVLLVS. Nam parentes aut iutores, interdum de Matrimonio inter duas personas
¶ 3 incedendo

DE CONIUG.

ineundo tractant, imò nonnunquam etiam despondent, ubi tamen Neutra persona alteram vidit, nec allocuta est, nec consensum alteri dedit.

REGVLA.

Ubi non est mutuus illarum personarum, qua debent fieri Coniuges, consensus, ibi etiam nullus est contractus Matrimonialis.

ALIA.

Una persona consentiente, & altera dissentiente, non fit contractus Matrimonij. Debet enim consensus esse mutuus.

OBSCVRVS ET DVBIVS. Nam aliqui captant interdum quadam vocabula, ut irruant & detineant imperitiores vel incautos, non aliter atq; auceps reti auiculas, fraudulenta sua arte implicat. Haec insidiae & eiusmodi captiones, indignae sunt bonis hominibus. Fraus enim semper odio digna est, in omnibus actionibus. Non igitur de Matrimoniali contractu, recte & iuste pronunciari potest, nisi consensus sit dilucidus, expressus, indubius, omni fraudulenta occultatione carens.

REGV.

**CONSENSVS.
REGVLA.**

*Obscurus & dubius consensus, nihil habet
valoris, nisi fiat declaratione certa perspicuus,
ubi: Dubius consensus nullus est.*

NON PLENVS. *Sapè enim fit, ut ali-
quis pro se ferat, se non omnino abhorre-
re ab altera persona, sed tamen suspendit plenum assen-
sum, seu finalem suam decisionem, in qua per-
manere statuit. Iam id quoque, fraudulentum est,
Semiplenum consensus, pro integro accipere.*

REGVLA.

Non plenus assensus, non obligat.

ERRANS *seu per deceptionem acquisi-
tus. Iam rectè dicitur, Dolus consensus exclu-
dit. Iudicium enim, non habuit rectam indica-
tionem seu noticiam rerum & personarum.*

REGVLA.

*Errans consensus, pro nullo habetur. Sed
circumstantiæ diligenter ponderandæ sunt. Nam
error differt secundum obiecta, ut suo loco di-
cetur.*

G A

PRÆ

DE CONIUG.

PRÆCIPITATIVS. Est autem precipitatus consensus, species errantis. Nam interdum non rectè exploratis rebus, aliqua verba imprudenter effunduntur, quorum postea, omnibus melius cognitis & consideratis, poenitet.

REGVLA.

In precipitate consensu, circumstantia grauitèr consideranda sunt, an sit errans consensus vel non?

COACTVS. Solent parentes aut tutores, interdum liberos vi cogere, vi pro suo arbitrio ducant coniuges, aut nubant maritus, vel opum, vel familia, vel amicitia grata, cum tamen liberi non ament personas oblatas, idè faciunt vel minis, vel morositate, vel arcendo ab illis, quibus cum optarent Coniugium inire.

Usu quoq; euenit interdum, vi aliquis puellam aut viduam minis adigat, vi sibi matrimonium promittat.

REGVLA.

Coactus consensus in Matrimonijs, pro nullo habetur, quia consensus debet esse liber.

¶ LLE-

CONSENSV.

ILLEGITIMVS, qui fit contra leges di-
uinas & humanas.

REGVLA.

Illegitimus consensus, nihil tenet.

INTERRUPTVS, nimirum ante legiti-
mam desponsationem & confirmationem matri-
monij. Habeat autem ista interruptio graues
causas. Nam alioqui, leuitas, inconstantia, va-
nitas, reprehensione digna sunt.

REGVLA.

Interruptus consensus, factus iustis de cau-
sis ante desponsationem, tollit priorem consen-
sum.

EXCEPTIO.

Semper autem concubitus, item vtriusq;
consensus qui postea sequitur, & ratificatio pa-
rentum, qui tandem accedit, quandam è se re-
uera adferunt, iuxta sapientum iudicium esti-
mationem.

DE ASSENSV PA-
rentum.

§ 5

Parentum.

DE CONIUG.

Parentum & tuorum, quorum in potestate sunt liberi, assensum esse necessarium, ista rationes demonstrant.

Quia verbum Dei id docet, ut Exod. 20. Honora patrem tuum & matrem tuam. Sed non in honorem parentum, verum in ignominiam ipsorum vergit, contra ipsorum voluntatem, de Coniugio decernere atque transigere.

Deut. 7. Filiam tuam non dabis filio eius, (scilicet Cananei) nec filiam eius accipies filio tuo. Hic dilucidis verbis Deus, parentum assensum sancit & tradit.

Hieremia 29. Date filiis vestris uxores, & filias vestras date viris.

1. Corinth. 7. Qui filiam suam elocat, bene facit.

Item si vota in veteri Ecclesia, sine parentum consensu facta, non valebant, praesertim quando contradicerent, ut textus in Numeris cap. 30. sonat: Ergo multo magis parentum assensum, in Matrimonio accedere convenit.

Quia Natura hoc consentaneum esse, honeste gentes senserunt. Sic ab Ambrosio in historia Re-

CONSENSV.

na Rebecca, versus Euripidis ex Andromacha
manur, ubi puella verecundè & rectè inquit:

Νομφευμάτῳρ μέρ τῶρ ἐμῶρ πατῆρ ἐμός
μέριμνῶ ἔξῃ, κ' ὄνκ ἐμός κρίνθρ τῶδε.

Eiusmodi verò disciplinam lex Natura
dedit, & omnes sani improbant istam libero-
rum petulantiam, quando inscijs & inconsul-
tis parentibus, cum coniuge futuro contrahunt.
Si enim cum honestis Matrimonium contra-
re decreverunt, cur parentum voluntatem non
exquirunt, à quibus liberi hanc suam corporalem
vitam & nutritionem habent? Sin cum inho-
nestis matrimonio iungi cupiunt, cur non paren-
tes, rectius sapientes & consulentes, audiunt?

Quia Ius civile assensum parentum confir-
mat. Sic enim Imperator inquit, Filij familias
consensum habeant parentum, quorum sunt in
potestate. Nam hoc fieri debere, & civile, &
naturalis ratio suadent, in tantum, ut IVSSVS
parentum precedere debeat. Instit. de nuptijs,
tit. 10.

Quia exempla illustria in sacris literis de-
scripta, id docent, ut Abraham, Isaaco filio suo
ducit coniugem. Gen. 24. Rebecca Iacobum fili-
um.

DE CONIUG.

um, & familia sua iubet uxorem ducere. Gene.
28. Simson à parentibus petit, ut sibi alienige-
nam ducere liceat. Iudic. 14.

Quia rectè constituta Ecclesia omnino in-
dicant, parentum consensum atq; consilium, ad
liberorum Coniugia accedere oportere, & exi-
stimant, non futura felicia Matrimonia, qua
neglectis vel contemptis parentibus fiunt. Vsu
enim comperium est, Benedictionem parentum
liberis prodesse plurimum, ad uniuersam vitam
feliciter agendam. Maledictionem verò ipso-
rum, toti posteritati nocere plurimum. Eius-
modi enim quartum praeceptum habet appendi-
cem, ut sis longeuus super terram. Ergo si quis
non honoret parentes, metuat ipsius Dei iudici-
um, de breui, & infausta vita.

Quia bona conscientia ratio hoc exigit.
Quam enim conscientiam habebunt liberi in
coniugio, atq; adeo in uniuersa vita, si contra
parentum voluntatem Coniuges duxerim, si mo-
do parentes iustam dissuasione causam habeant?
Manifestum enim est, Coniugium tale vita ge-
nus esse, quod varias adferat curas, molestias,
afflictiones. Iam qua conscientia Deum inuoca-
bis, si absq; parentum voluntate, Coniugio te im-
plicueris?

Quia

CONSENSV.

Quia sine peccato, & sine multis damnis,
que postea omnium maximè sentiuntur, magno
cum malo, quando non est integrum mutare,
cuiusmodi contractus Matrimonialis fieri non
potest. Nam liberi interdum ab aliquibus sedu-
cuntur, ut contra parentum voluntatem ducant
uxores, aut pravo, ac caco amoris impetu serun-
tur, qui iudicium viciat & impedit. Postea de-
flagrato illo furore, serò sapiunt Phryges. De-
seri quoque à parentibus & amicis, tanquam im-
morigeri & furiosi liberi, in inopia duram a-
gunt penitentiam. Non raro insuper incidunt
amorum distractiones, desertiones, & alia
scelera. Ne igitur liberi tantis Diaboli tentatio-
nibus locum dent, reuerenter parentum consili-
um expetant & expectent.

Quia eiusmodi contractus, repudiata pa-
rentum auctoritate, scandalosi sunt, & gignunt
offensiones multorum hominum. Solet enim Di-
abolus ex uno peccato, integram peccatorum
plurimorum quasi talem texere ac dilatare, ad
perniciem plurimorum hominum. Iste igitur
rationes, p̄ys quidem ac honestis hominibus, non
videntur parui ponderis. Sed petulantibus inge-
nijs, nihil tam firmum opponi potest, quin sua
Adamantina fronte perrumpere tentent.

Est autem parentum consensus de Coniu-
gio li-

DE CONIUG.

gio liberorum, duplex. Alius precedit desponsationem. Alius sequitur. Nec dubium est, malitio honestius esse, assensum parentum precedere, quam sequi.

Item alius assensus est iustus, alius iniustus. Semper autem Norma iusticia in conspectu habenda est.

Fundamenta autem assensus parentum, merito sunt: Amor liberorum, timor Dei, honestas, rectum iudicium, & salus liberorum tam spiritualis, quam corporalis.

Proprietates assensus parentum, eadem sunt, qua contrahentium Matrimonium nempe ut sit liber, non coactus, aut vi extortus, non errans, non illegitimus, non perplexus & dubius, non inconstans.

Finis sit, ut liberis, de pijs & honestis Coniugibus prospiciatur. Ut liberi honeste & sancte vivant, ac bona conscientia Deo servant, ne impudica vita Deum excutiant, & fiani mancipia impuri spiritus. Denique, ut in Oeconomia liberi, se sobolemque suam enutriant.

CONTRARIA.

Diffensio

CONSENSVS

Dissensio parentum. Cum autem ea certas habeat limitationes, ideo quadam paulo clarius de ea sunt differenda.

DE DISSENSIONE PARENTVM.

Dissensio parentum est duplex. Alia iusta est, alia iniusta.

Iusta dissensio parentum est, qua habet causas pias, honestas, viles, ad Matrimonij substantiam pertinentes, que tum in conscientia parentum, tum in iudicio piorum & bonorum virorum consistere queant, ut si liberi velint contrahere cum propinquis aut affinibus, in gradibus prohibitis. Aut cum gentibus idololatrie, vel Iudeis in conuersis, vel hominibus palam ad Deos, Magis, veneficis notorijs, vel latronibus, quos Magistratus Christianus tolerare in communi hominum societate, ex mandato diuino non potest.

Aut quando liberi decepti sunt per copultrices improbas, ut re non plene cognita, aut considerata, fraudulentè sint quasi capti & illaqueati.

Aut quando liberi quasi obcecati temerario

DE CONIUG.

rario amore, aut furore potius dementati, cum talibus volunt matrimonium inire, cum quibus neq; cœlum neq; domum quod vulge dicitur, edificaturi essent. Id vero necesse est, non tantum parentum, sed plurimum piorum honestorum hominum recte iudicantium grani iudicio, esse manifestum. Et videndum est, ubi est iudicium locum habeat.

Aut quando in honestas & infames personas, in contumeliam sui, & parentum, & familia vellent ducere. In honestatem autem dico, non ex sermone quorundam, sed ex factis manifestis. Nam calumnia, semper in mentiendo effrenis est, neq; ulli facile est, Sycophanarum morsus evitare. Vbi autem manifesta est in honestas persona, ibi sanè parentes gravem causam dissentiendi habent, quia liberi interdum iudicio errant, & quasi amantes sunt, quod sui suorumq; honoris non habent rationem, ut si meretricem publicam, aut stupratam ab alio, velint ducere.

Aut quando filia alicui errori, cuius vagandi libido publicè cognita esset, nubere vellet, apud quem in periculum corporis & animæ ventura esset, &c. Fundamentum istarum dissuasionum est, quod parentum officium sit, bonis & pijs consilijs liberos iuvare.

Iniusta

CONSENSV.

Iniusta dissensio parentum est, quando
sive causis pijs, honestis, vtilibus, & ad ma-
trimonij substantiam pertinentibus, morose
dissentunt, aut liberos tyrannice volunt co-
gere, vt illis personis coniungantur, quas
comare non possunt. Patria enim potestas, ne-
quaquam est morositas vel tyrannus, sed est
auctoritas iusta, & grauiratione fulcita: Sed
exempla subiiciemus:

Vt, quando parentes oderunt personas,
cum quibus liberi volunt contrahere, propter
offensiones quasdam suas priuatas, et ad sub-
stantiam Matrimonij non pertinentes.

Vel, quando parentibus persona non satis
formosa, seu no satis opulenta videtur, cum a-
liquin sit honesta, et suae filiae aut filio placēs.
Hae enim causa non est sufficiens dissentiendi.
Nam sepe pauper, melius conseruat & auget
bona accepta a coniuge, quam diues, qui di-
spendat, vt non raro vsu venit.

Vel, quando status non nihil inferior
videtur, cum tamen illi status creberrime
cum fortuna, seu vt magis pie loquamur, cum
iudicio Dei mirabili, immutentur.

Dilatio quoq; & impeditio coniugiarum
H
dij-

DE CONIUG.

diuturna, quando liberi idonea ad coniugium
 etate præditi sunt, meritò in parentibus re-
 prehenditur. Nam aduersantur parentes or-
 dinationi Dei primùm. Deindè liberos in pe-
 ricula conscientiarum et corporum conuincunt,
 ut vel clam cõtrahant, vel alioqui turpi vita,
 in Diaboli casses incidant, pro quibus quidem
 peccatis, grauem Deo parentes rationem red-
 dere cogentur. Causæ autem, cur liberos ex-
 trahant, plerunq; sunt carnales et futiles, ut
 quod liberos non libenter à se dimittunt, aut
 nondum satis pecunia ad sumptus nuptiarum
 collegisse videntur, aut nondum talis procius
 oblatus est, qualem ipsi suis capitibus somni-
 ant. &c.

Tyrannis verò, qua parentes conantur
 liberos adigere, ut pro suo arbitrio, coniuges
 ducant, à quibus toto pectore abhorrent, odio
 et improbatione digna est. Nam amor coniu-
 gum est donum Dei, nec est situs in hominum
 arbitrio. Deinde, quia coniuges indissolubili
 vitæ societate copulantur, æquum est, ut om-
 nium maximè mutuus ipsorum consensus ex-
 tet, neq; coactione implicentur vitæ, in qua
 per omnem etatem dolendum sit.

Politici aiunt, parentum autoritatem

CONSENSV.

*In causis Matrimonialibus, respectu libero-
rum expirare, in quatuor potissimum:*

*Primum, quando parentes suo iure abu-
santur contra legem, vel morositate, vel ty-
rannide sua.*

*Secundo, quando capti sunt parentes, aut
alioquin nimis diu absunt.*

Tertio, quando parentes sunt furiosi.

Quarto, si filij sint emancipati.

*Quando autem in causis Matrimonialibus
parentes immoderate seu iniuste sese gerunt,
liberi non decernant priuato consilio, sed bono
ordine prius ad viros, bonos rem illam aefe-
rant, ac non tantum consilium exquirant, sed
etiam orent, vt parentes ab iniqua sententia
abducant. Quod si porro parentes morose per-
gant, nec flecti possint ad legitimum Magistra-
tam sese recipiant, eumq; reuenter rogent,
vt parentes recte instituant. Sin vero adhuc
parentes bonis & honestis ceptis, & iudicio
conestorum virorum, adeoq; legitimi Magi-
stratus sententiae et monitioni pertinacissime
reluctentur, liberi Deo obtemperant, coniugi-
aq; cum timore Dei contrahant, parentibus
alioquin in omnibus pijs rebus, debitum hono-
rem & obedientiam praestantes,*

DE CONIUG.

Obiectio

Id solum est necessarium ad Matrimonium, quod solum facit matrimonium. Sed consensus solus contrahentium, facit Matrimonium, non consensus parentum.

Ergo parentum consensus non est necessarius ad Matrimonium.

Minor probatur, quia solus consensus contrahentium, ad substantiam Matrimonij pertinet. Parentum verò consensus, est aliquid extra Matrimonium liberorum.

Hinc aliqui dicunt, Consensum parentum non esse de Necessitate, Sed de Honestate.

Respondeo ad Maiorem. Est tamen mandatum Dei, ut omnia iusto & debito ordine fiant, hoc est, tali ordine, quem aut ipsa Natura praescribit, aut honestarum gentium Consuetudo.

Ad Minorem. Supra, multis illustribus rationibus est ostensum, lege Dei, Natura, civili, consensum parentum legitimum esse necessarium. Itaq; peccatum coram Deo, & honestis hominibus est, parentum recte & pie iudi-

DESPONSATIONE.

illiantium, voluntatem atq; auctoritatem,
solidare. Est enim manifesta impietas, con-
tra quartum præceptum.

DE SECUNDO.

DE DESPONSATIONE.

Primum vocabula quedam annotabimus,
quæ in hac parte occurrunt.

Puer, iuuenis, eam ætatem complectitur,
quæ infra virilem est. Puer autem à pubes,
dici videtur, vnde & Germanicè vocamus
den pube! Accipitur autem præterà puer,
pro seruo interdum.

Adolescens, à pueritia annis, vsq; ad
trigesimum aut circiter appellatur. Iuuenis
vero vsq; ad trigesimum, & dicitur iuuenis à
iuuando, quia tû vires crescunt, & suppetunt,
ad labores sustinendos, Ein starkter
junger geselle / der arweit tragen kan.

Ephæbus, qui ad pubertatis annos venit.
Alias vocari solet adolescens.

Virgo, puella intemerata. Virago viribus
similis